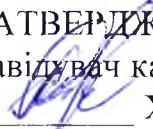

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Ханлар МАХМУДОВ

«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Господарське законодавство

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

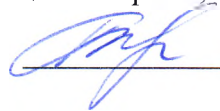
Полтава
2024-2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське законодавство» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання – державна.

Розробник:

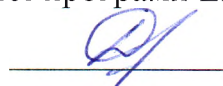
Терела Г.В., доцент кафедри підприємництва і права, к. і. н., доцент
«03» вересня 2024 року

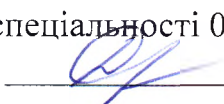
 Галина ТЕРЕЛА

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права

Протокол від «03» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Економіка підприємства
«03» вересня 2024 року

 Ольга ДИВНИЧ

Схвалено головою Ради з якості вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
протокол від «03» вересня 2024 року №1 Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 051Екон_бд_2023, 051Екон_бд_2024[1]
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	2 (051Екон_бд_2023) 1 (051Екон_бд_2024[1])
Семестр	2/2
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

«Господарське законодавство»: опанування здобувачами вищої освіти необхідного базису знань у сфері правового регулювання господарських відносин, набуття практичних навичок застосування господарського законодавства та досвіду роботи з господарсько-правовими документами, формування правової культури здійснення господарської діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Господарське законодавство» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей у процесі засвоєння предметного змісту дисциплін «Правознавство», «Економічна теорія», «Національна економіка», «Менеджмент».

4. Компетентності

Загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 1	<p>Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності з урахуванням питань господарського законодавства.</p> <p>Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію з питань господарського законодавства.</p> <p>Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах у сфері господарського законодавства.</p>
ПРН 11	<p>Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності з питань господарського законодавства.</p> <p>Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів з урахуванням питань господарського законодавства.</p> <p>Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб у сфері господарського законодавства, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.</p> <p>Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах у сфері господарського законодавства.</p> <p>Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень у галузі господарського законодавства.</p>
ПРН 18	<p>Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень у галузі господарського законодавства.</p> <p>Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів з урахуванням питань господарського законодавства.</p> <p>Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію з питань господарського законодавства.</p>

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, пояснення, бесіда); *наочні методи* (ілюстрування, демонстрування); *практичні методи* (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою); *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); *методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності*

(роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни); *інтерактивні методи* (кейс-метод, дискусії, диспути, дебати, «Мозковий штурм», проєктування професійних ситуацій, командні конкурси і змагання); *комп'ютерні, мультимедійні методи* (використання мультимедійних презентацій); *методи усного контролю* (опитування); *методи письмового контролю* (самостійна робота, есе); *методи самоконтролю* (самостійний пошук помилок, самоаналіз).

Програма навчальної дисципліни

Тема 1: Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства

Господарське право як галузь права. Предмет, метод і система господарського права.

Поняття, ознаки і види (класифікації) господарської діяльності. Некомерційна господарська діяльність і підприємництво. Принципи здійснення господарської і підприємницької діяльності.

Господарські правовідносини: поняття, особливості, види, регулювання. Склад господарських правовідносин.

Система джерел господарського права. Поняття господарського законодавства як джерела (нормативної бази) господарського права. Особливі ознаки господарського законодавства. Поняття господарсько-правової норми. Особливості і види господарсько-правових норм.

Загальна характеристика основних джерел господарського права.

Напрями вдосконалення господарського законодавства.

Тема 2: Державне регулювання у сфері господарської діяльності

Об'єктивні підстави здійснення державного керівництва економікою. Принципи державного керівництва економікою. Економічна політика (стратегія і тактика). Основні напрями економічної політики держави. Правові форми (прогнозування і програмування, контроль, управління, нормативне регулювання) і методи (адміністративні та економічні) державного керівництва економікою.

Правове регулювання господарської діяльності та його механізм. Засоби регулюючого впливу на сферу господарювання. Державне замовлення і завдання, ліцензування, квотування, стандартизація, сертифікація, застосування нормативів і лімітів, регулювання цін і тарифів, пільги, дотації, компенсації, цільові інновації та субсидії.

Чинники ефективності правового регулювання господарської діяльності.

Дозвільна система у сфері господарювання та її нормативне регулювання. Документи дозвільного характеру. Декларації відповідності.

Поняття ліцензування господарської діяльності та його значення. Види підприємницької діяльності, що підлягають ліцензуванню. Ліцензійні умови. Види ліцензій, термін їх дії. Порядок та умови одержання ліцензії. Підстави призупинення та анулювання ліцензії. Оскарження відмови у видачі ліцензій.

Тема 3: Правовий статус суб'єктів господарювання

Суб'єкти відносин у сфері господарювання і суб'єкти господарювання. Поняття, та ознаки суб'єктів господарювання. Класифікації суб'єктів господарювання за різними ознаками. Поняття та значення організаційно-правової форми суб'єкта господарської діяльності, критерії вибору. Фізичні особи – підприємці, господарські організації як суб'єкти господарювання. Особливості правового становища відокремлених підрозділів господарських організацій (філії та представництва).

Умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою (види діяльності, форми здійснення, особливості, відповідальність).

Підприємство як організаційна форма господарювання. Види і організаційні форми підприємств. Унітарні та корпоративні підприємства. Державні та комунальні підприємства.

Державне некомерційне підприємство. Казенне підприємство. Приватне підприємство. Колективне сільськогосподарське підприємство. Фермерське господарство.

Господарські товариства: поняття і види. Установчі документи господарських товариств, порядок їх заснування. Фонди господарського товариства. Права і обов'язки учасників господарських товариств. Управління господарськими товариствами.

Господарська діяльність кооперативів. Виробничий кооператив (порядок створення і членство, права і обов'язки членів виробничого кооперативу, управління). Кредитна спілка.

Господарські об'єднання: види та організаційно-правові форми. Асоціація, корпорація, консорціум, концерн. Холдингові компанії та дочірні підприємства.

Суб'єкти організаційно-господарських повноважень. Суб'єкти некомерційного господарювання, неприбуткові організації.

Тема 4: Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання

Утворення суб'єкта господарювання. Нормативні акти, що регулюють порядок державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності.

Порядок і особливості державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості створення та державної реєстрації господарських товариств різних видів. Установчі документи юридичних осіб – суб'єктів господарської діяльності: зміст і порядок створення та затвердження. Оформлення документів, необхідних для державної реєстрації.

Включення та зміна відомостей про суб'єктів господарювання у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, постановка на облік у інших державних органах, фондах соціального страхування.

Підстави, форми та порядок реорганізації суб'єктів господарювання.

Ліквідація суб'єкта господарювання: підстави та порядок здійснення. Скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання.

Тема 5: Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання

Право власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Відносини власності у сфері господарювання. Форми та види власності в Україні. Зміст суб'єктивного права власності та правомочності власника. Організаційно-установчі повноваження власника.

Поняття правового режиму майна суб'єктів господарювання. Правові титули майна підприємств (правого господарського відання, право оперативного управління тощо).

Порядок формування і склад майна підприємства. Види об'єктів права власності суб'єктів господарювання. Основані фонди, оборотні засоби, кошти і товари у складі майна суб'єкта господарювання. Спеціальні фонди і резерви.

Особливості правового режиму окремих видів майна суб'єктів господарювання (природні ресурси, права інтелектуальної власності, корпоративні права, цінні папери). Правове регулювання приватизації державного і комунального майна.

Тема 6: Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності

Поняття, ознаки та підстави виникнення господарських зобов'язань. Склад та зміст господарських зобов'язальних відносин. Види господарських зобов'язань (майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні). Принципи та умови виконання господарських зобов'язань, їх припинення. Цивільно-правові та господарсько-правові способи забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.

Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів за різними критеріями. Зміст і форма господарського договору.

Порядок укладання, зміни та припинення господарських договорів. Визнання господарських договорів недійсними та неукладеними. Особливості укладання окремих видів господарських

договорів (біржових, організаційно-господарських, на ярмарках тощо). Конкурентні способи укладання господарських договорів.

Правове регулювання публічних закупівель в Україні, порядок їх здійснення.

Особливості правового регулювання окремих видів господарських договорів.

Тема 7: Відповідальність суб'єктів господарювання. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Господарські санкції. Підстави господарсько-правової відповідальності: юридичні та фактичні. Поняття та значення вини у господарському праві. Межі господарсько-правової відповідальності. Зменшення розміру і звільнення від відповідальності.

Поняття форми господарсько-правової відповідальності (за критерієм спрямованості впливу і механізму реалізації). Відшкодування збитків: склад і розмір, умови і порядок. Сплата неустойки як вид господарсько-правових санкцій: поняття, сфера застосування, види, механізм реалізації.

Оперативно-господарські санкції: поняття, сфера застосування, види, механізм реалізації. Штрафні санкції: розмір і порядок застосування. Адміністративно-господарські санкції: поняття і види. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Поняття неплатоспроможності та банкрутства. Ознаки банкрутства. Підстави банкрутства. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника. Характеристика учасників провадження у справі про банкрутство.

Провадження у справі про банкрутство. Розпорядження майном боржника. Санація боржника. Ліквідаційна процедура. Черговість задоволення вимог кредиторів. Закриття провадження у справі про банкрутство. Особливості провадження у справах про банкрутство окремих категорій боржників.

Тема 8: Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд та вирішення господарських спорів

Правові гарантії господарської діяльності. Форми та способи захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин. Адміністративно-правовий захист суб'єктів господарської діяльності. Нотаріальний захист суб'єктів господарювання.

Досудове врегулювання господарських спорів. Претензійна робота.

Судова система України. Захист прав та інтересів суб'єктів господарювання Конституційним судом, загальними судами, адміністративними судами. Захист прав та інтересів суб'єктів господарювання господарськими судами.

Порядок звернення до господарського суду. Позовна заява. Порядок розгляду спорів у господарських судах. Апеляційне та касаційне оскарження рішень господарських судів.

Третейський суд: поняття, види, порядок організації. Спори, що підлягають розгляду третейськими судами. Розгляд спорів третейським судам. Проблемні питання виконання та оскарження рішень третейських судів.

Міжнародний комерційний арбітраж.

7. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин Денна форма 051Екон_бд_2023, 051Екон_бд_2024[1]			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	10	2	2	6
Тема 2. Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	10	2	2	6
Тема 3. Правовий статус суб'єктів господарювання.	12	2	2	8
Тема 4. Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.	10	2	-	8
Тема 5. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	12	2	2	8
Тема 6. Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	12	2	2	8
Тема 7. Відповідальність суб'єктів господарювання. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	12	2	2	8
Тема 8. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд та вирішення господарських спорів.	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2023, 051Екон_бд_2024[1]
Тема 1. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	2
Тема 2. Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	2
Тема 3. Правовий статус суб'єктів господарювання.	2
Тема 4. Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.	-
Тема 5: Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	2
Тема 6: Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	2
Тема 7: Відповідальність суб'єктів господарювання. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його	2

банкрутом.	
Тема 8: Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд та вирішення господарських спорів.	2
Разом	14

9. Теми самостійної роботи денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2023, 051Екон_бд_2024[1]
Тема 1: Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	6
Тема 2: Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	6
Тема 3: Правовий статус суб'єктів господарювання.	8
Тема 4: Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.	8
Тема 5: Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	8
Тема 6: Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	8
Тема 7: Відповідальність суб'єктів господарювання. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.	8
Тема 8: Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд та вирішення господарських спорів.	8
Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 1.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язання тестів Семестровий контроль: екзамен
ПРН 11.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язання тестів Семестровий контроль: екзамен
ПРН 18.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язання тестів Семестровий контроль: екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом по темі
	Виконання завдань на практичних заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	Екзамен	
Тема 1: Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	3	3	3	14	20	9
Тема 2: Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	3	3	3			9
Тема 3: Правовий статус суб'єктів господарювання.	3	3	3			9
Тема 4: Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.	-	-	3			7
Тема 5: Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	3	3	3			9
Тема 6: Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	3	3	3			9
Тема 7: Відповідальність суб'єктів господарювання. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.	3	3	3			9
Тема 8: Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Розгляд та вирішення господарських спорів.	3	3	3			9
Всього	21	21	24	×	×	66
Розв'язування тестів	×	×	×	14	×	14
Екзамен	×	×	×		20	20
Разом	28	26	16	10	20	100

1. Опитування (0–3 бали)

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1. ПРН 11. ПРН 18.	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися	на високому рівні	3
		на достатньому рівні	2

<p>власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	на середньому рівні	1
	на низькому рівні	0,5

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0–3 бали)

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1. ПРН 11. ПРН 18.	<p>Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	на високому рівні	3
		на середньому рівні	2
		на достатньому рівні	1
		на низькому рівні	0,5

3. Виконання завдань самостійної роботи (0–3 бали)

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1. ПРН 11. ПРН 18.	<p>Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	на високому рівні	3
		на середньому рівні	2
		на достатньому рівні	1
		на низькому рівні	0,5

4. Виконання тестів (0–14 балів) – денна форма навчання

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1. ПРН 11. ПРН 18.	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	на високому рівні	12–14
		на достатньому рівні	10–11
		на середньому рівні	7–9
		на низькому рівні	0–6

5. Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання

Вид завдання	Шкала оцінювання, бали		Критерії оцінювання
	перше питання	друге питання	
Теоретичне питання	0	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1	1	Теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна, допущені суттєві помилки.
	2	2	Теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) дуже стисла, допущені значні помилки
	3	3	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) стисла, допущені дві-три незначні помилки, або одна-дві значні помилки
	4	4	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) у

			достатньому обсязі висвітлює питання, допущені дві-три незначні помилки
	5	5	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) систематизована та послідовна, відсутні помилки, або допущена одна незначна помилка
Максимальна кількість балів	10	10	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачане при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Ноутбук, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>), Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dSPACE.pdau.edu.ua:8080>)

13. Політика навчальної дисципліни

13.1. Політика щодо термінів виконання та перекладання: здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (–1 бал).

13.2. Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.

13.3. Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

13.4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти,

шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проектах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.

13.5. Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 462.
2. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017). *Офіційний вісник України*. 2017. № 48. Ст. 436.
3. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74.
4. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 19 вересня 2008 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. 19 грудня. № 50–51. Ст. 384.
5. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України № 1877-IV від 24 червня 2004 року. *Офіційний вісник України*. 2004. № 30. Ст. 1987.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV (в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015). *Офіційний вісник України*. 2016. № 2. Ст. 17.
7. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. 27 лютого. № 9. – Ст. 79.
8. Про захист прав покупців сільськогосподарських машин: Закон України від 5 червня 2003 року № 900-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 38. Ст. 315.
9. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14 лютого 1992 р. № 2114-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. 19 травня. № 20. Ст. 272.
10. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України № 222-VIII від 2 лютого 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158.

11. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. (в редакції ЗУ № 1211-IV від 02.10.2003 р.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. 5 березня. № 10. Ст. 102.
12. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
13. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 29. Ст. 232.
14. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19 травня 2011 р. № 3392-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 47. Ст. 532.
15. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України від 17 жовтня 1990 р. № 400-XII (в редакції Закону № 2346-XII від 15.05.92). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1992. № 32. Ст. 453.
16. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22 березня 2012 року № 4618-VI. *Офіційний вісник України*. 2013. № 3. Ст. 23.
17. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21 липня 2020 р. № 819-IX. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 2020. № 52. Ст. 497.
18. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 р. № 124-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 14. Ст. 96.
19. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України 6 лютого 2018 р. № 2275-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 13. Ст. 69.
20. Про фермерське господарство: Закон України від 19 червня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. 7 листопада. № 45. Ст. 363.

Основні

1. Баїк О. І. Господарське право. Особлива частина : підручник / Баїк Оксана Іванівна ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Растр-7, 2023. 199 с.
2. Господарське право (Загальна частина) : підручник. За ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К. 2021. 448 с.
3. Господарське право : навч. посібник / укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
4. Господарське право : підручник / О. П. Подцерковний, В. Г. Олюха, О. О. Квасніцька [та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса: Фенікс, 2024. 584 с.
5. Скільська М. І. Господарське право України : підручник / [Скільська М. І., Сарана С. В., Терещенко О. А.] ; за заг. ред. Терещенка А. Л. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». Київ : Університет «Україна», 2021. 338 с.

Допоміжні

1. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. Київ : Ліра-К, 2018. 670 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія. У 20-ти томах. Т. 15 : Господарське право / редкол.: В. А. Устименко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 784 с.
3. Вінник О. М. Господарське право : курс лекцій : (заг. частина) / Вінник О. М. ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України. Київ : Ліра-К, 2017. 239 с.
4. Вінник О. М. Господарське право в умовах цифровізації економіки : навч. посіб. / О. М. Вінник, О. В. Шаповалова ; Нац. акад. правових наук України. НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака ; за заг. ред. О. М. Вінник. Київ : НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 313 с.

5. Господарське законодавство України: перспективи модернізації на засадах сталого розвитку : колект. монографія / [В. А. Устименко та ін. ; під заг. ред. В. А. Устименка] ; НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. Київ : ІСПД НАН України, 2019. 319 с.
6. Господарське право України [Текст] : підручник : у 2 ч. 2-ге вид., зі змінами та випр. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016. Ч. 2 / [Андрєєва О. Б. та ін.]. 2016. 367 с.
7. Господарське право України [Текст] : підручник : у 2 ч. 2-ге вид., зі змінами та випр. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016. Ч. 1 / [Андрєєва О. Б. та ін.]. 2016. 323 с.
8. Господарське право : підруч. для ВНЗ / [С. В. Ківалов та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного Вид. 3-тє, допов. та перероб. - Одеса : Фенікс, 2018. 610. с.
9. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
10. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
11. Долинська М. С., Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В., Гамалюк Б. М. Господарське право. Особлива частина: підручник /; за ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 536 с.
12. Мілаш В. С. Господарське право : навч. посіб. для підгот. до іспитів / В. С. Мілаш. 5-е вид., змін. – Харків : Право, 2018. 336 с.
13. Сергієнко В. В. Правове забезпечення безпеки суб'єктів господарської діяльності в Україні [Текст] : навч. посіб. / В. В. Сергієнко, А. С. Пешкова ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 138 с.
14. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
15. Швидка Т. І. Становлення сучасного конкурентного законодавства : світовий і вітчизняний досвід [Текст] : монографія / Т. І. Швидка. Харків : Право, 2018. 166 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Офіційний вебпортал Верховної Ради України / Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.